

2009. április 24., péntekig

A nukleáris fegyverek elterjedésének megakadályozásáról és a nukleáris fegyverek elterjedésének megakadályozásáról szóló szerződés jövőjéről

P6_TA(2009)0333

Az Európai Parlament 2009. április 24-i ajánlása a Tanácshoz a nukleáris fegyverek elterjedésének megakadályozásáról és az atomsorompó-szerződés jövőjéről szóló, a Tanácshoz benyújtott európai parlamenti ajánlásról (2008/2324(INI))

(2010/C 184 E/26)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Annemie Neyts-Uyttebroeck által az ALDE-képviselőcsoport nevében és Angelika Beer által az Verts/ALE-képviselőcsoport nevében a non-prolifерációról és a nukleáris fegyverek elterjedésének megakadályozásáról szóló szerződés (NPT) jövőjéről a Tanácshoz benyújtott ajánlásokra (B6-0421/2008),
- tekintettel a nukleáris fegyverek elterjedésének megakadályozásáról szóló szerződésben részes felek 2010-ben esedékes felülvizsgálati konferenciájára,
- tekintettel a nukleáris fegyverek elterjedésének megakadályozásáról és a nukleáris leszerelésről szóló korábbi, 2004. február 26-i ⁽¹⁾, 2005. március 10-i ⁽²⁾, 2005. november 17-i ⁽³⁾ és 2007. március 14-i ⁽⁴⁾ állásfoglalásaira,
- tekintettel az európai biztonsági stratégia végrehajtásáról és az EBVP-ről szóló, 2008. június 5-i állásfoglalására ⁽⁵⁾,
- tekintettel az Európai Tanács által 2003. december 12-én a tömegpusztító fegyverek elterjedésének megakadályozásáról elfogadott európai uniós stratégiára,
- tekintettel a Tanács 2008. december 8-i, a fokozottabb nemzetközi biztonságról szóló nyilatkozatára, és különösen annak 6., 8. és 9. pontjára, amely kinyilvánítja az EU eltökéltségét a tömegpusztító fegyverek és célba juttatási eszközeik elterjedése elleni küzdelem iránt,
- tekintettel a Nukleáris Szállítók Csoportjának a non-prolifерációval összefüggésben játszott kulcsfontosságú szerepére,
- tekintettel az ENSZ Biztonsági Tanácsnak a non-prolifерáció és a nukleáris leszerelés kérdéseivel kapcsolatos határozataira, különösen a 2004. évi 1540-es határozatára,
- tekintettel az Átfogó Atomcsend Szerződésre, a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség (NAÜ) átfogó biztosítéki megállapodásaira és kiegészítő jegyzőkönyveire, a nukleáris anyagok fizikai védelméről szóló egyezményre, a nukleáris terrorizmussal kapcsolatos cselekmények betiltására vonatkozó nemzetközi egyezményre, a ballisztikus rakéták elterjedése elleni hágai magatartási kódexre, a 2009-ben hatályát vesztes Stratégiai Fegyverzetcsökkentési Szerződésre (START I) és a stratégiai offenzíva csökkentéséről szóló szerződésre (SORT),
- tekintettel az Európai Tanács által 2008. december 11-én elfogadott, az európai biztonsági stratégia végrehajtásáról szóló jelentésre,
- tekintettel eljárási szabályzata 114. cikkének (3) bekezdésére és 90. cikkére,
- tekintettel a Külügyi Bizottság jelentésére (A6-0234/2009),

⁽¹⁾ HL C 98. E, 2004.4.23., 152. o.⁽²⁾ HL C 320. E, 2005.12.15., 253. o.⁽³⁾ HL C 280. E, 2006.11.18., 453. o.⁽⁴⁾ HL C 301. E, 2007.12.13., 146. o.⁽⁵⁾ Elfogadott szövegek, P6_TA(2008)0255.

2009. április 24., péntekig

- A. hangsúlyozza az NPT mindhárom pillére további megerősítésének szükségességét, nevezetesen a non-prolifерációt, a leszerelést és az atomenergia civil felhasználásával kapcsolatos együttműködést,
- B. komoly aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy – amint azt a korábbi felülvizsgálati konferenciák során megállapították – nincs előrelépés az atomsorompó-szerződés céljainak megvalósítására irányuló konkrét célkitűzések (mint például az úgynevezett „13 lépés”⁽¹⁾) elérése terén, különösen most, amikor számtalan forrásból merülnek fel fenyegetések, ideértve növekvő proliferációt, annak lehetőségét, hogy a nukleáris technológia és a radioaktív anyagok bűnszervezetek és terroristák kezébe kerülhetnek, továbbá az atomsorompó-szerződést aláíró, nukleáris fegyverekkel rendelkező államok vonakodását attól, hogy csökkentsék vagy felszámolják a nukleáris arzenáljukat, és kevésbé ragaszkodjanak a nukleáris elrettentés katonai doktrínájához,
- C. mivel a tömegpusztító fegyverek és célba juttatási eszközeik terjedése mind az állami, mind a nem állami szereplők körében a nemzetközi stabilitásra és biztonságra nézve az egyik legkomolyabb fenyegetést jelenti,
- D. emlékeztetve, hogy az Európai Tanács által 2003. december 12-én elfogadott, a tömegpusztító fegyverek elterjedésének megakadályozásáról szóló EU-stratégiában az EU kötelezettséget vállalt arra, hogy minden rendelkezésre álló eszközt felhasznál a globális szinten aggodalmat keltő proliferációs programok megakadályozása, megállítása és lehetőség szerinti felszámolása érdekében,
- E. hangsúlyozza annak szükségességét, hogy az EU fokozza a proliferációs mozgásokkal és a proliferáció finanszírozásával szembeni erőfeszítéseit, szankcionálja a proliferációs cselekményeket, és dolgozzon ki intézkedéseket a tudás és a know-how ellenőrizetlen átadásának megakadályozására valamennyi rendelkezésre álló eszközzel, beleértve a többoldalú szerződéseket és ellenőrzési mechanizmusokat, a nemzeti és a nemzetközi szinten koordinált exportkontrollt, a fenyegetések csökkentésére irányuló együttműködési programokat, valamint a politikai és gazdasági ösztönzőket,
- F. biztatónak tartja az olyan új leszerelési javaslatokat, amelyekre például Henry Kissinger, George P. Shultz, William J. Perry és Sam Nunn hívott fel 2007 és 2008 januárjában, valamint a civil szervezetek és politikai vezetők által világszerte támogatott nukleáris fegyverekről szóló mintaegyezményt és a Hiroshima-Nagaszaki jegyzőkönyvet, és az olyan kampányokat, mint a „Globális Zéró”, amely azzal érvel, hogy a nukleáris proliferáció megakadályozásának és a globális biztonság megteremtésének egyik legfontosabb módja a nukleáris fegyverek felszámolásának irányába történő elmozdulás,
- G. üdvözli e tekintetben a francia és a brit kormánynak a nukleáris arzenáljuk csökkentésére irányuló kezdeményezéseit,
- H. különösen ösztönző erejűnek tekinti, hogy Barack Obama amerikai elnök Prágában 2009. április 5-én egyértelműen körvonalazta véleményét a nukleáris kérdésekkel kapcsolatban, elkötelezettségét a nukleáris leszerelés további előmozdítása iránt, valamint egy nukleáris fegyverek nélküli világgal kapcsolatos jövőképet; üdvözölve az USA és Oroszország közötti konstruktív együttműködést, amelynek célja, hogy megújítsák a START-egyezményt, valamint annak elérése, hogy a ballisztikus rakétákat ne gombnyomásra élesítve tartsák, továbbá hogy jelentős mértékben csökkentsék készleteiket nukleáris fegyverekből és anyagokból; üdvözölve az Egyesült Államok arra irányuló döntését, hogy Iránnal együtt teljes mértékben részt vegyen az E3+3 folyamatban; pozitív, bizalomépítő lépésként üdvözli a NAÜ biztosítéki egyezményének Egyesült Államok általi ratifikálását, melegen üdvözölve továbbá Obama elnök arra irányuló szándékát, hogy az USA véglegesen ratifikálja az átfogó atomcsend-szerződést, és hogy tárgyalásokat kezdjen egy, a hasadóanyagokat felhasználó fegyverek gyártását tiltó szerződéssel kapcsolatban,
- I. aláhúzza az Európai Unió és partnerei, különösen az Egyesült Államok és Oroszország közötti szoros koordináció és együttműködés szükségességét a non-prolifерációs szabályrendszer újjáélesztése és megerősítése érdekében,
- J. hangsúlyozza, hogy létfontosságú az NPT - mint a globális non-prolifерációs szabályrendszer sarokkövének - megerősítése, és elismeri, hogy sürgősen bátor politikai vezetésre és számos progresszív, egymást követő lépésre van szükség az NPT érvényességének újbóli megerősítése, továbbá a meglévő proliferációs és leszerelési szabályrendszert alkotó megállapodások, szerződések és ügynökségek - különösen a CTBT és a NAÜ - megerősítése érdekében,

⁽¹⁾ Egyesült Nemzetek: a nukleáris fegyverek elterjedésének megakadályozásáról szóló szerződésben részes felek 2000. évi felülvizsgálati konferenciája, NPT/CONF.2000/28 (I. és II. rész).

2009. április 24., péntekig

- K. üdvözlí e tekintetben a közös brit-norvég kezdeményezést, amely a nukleáris fegyverek végleges szét-szerelése kivitelezhetőségének felmérésére, ehhez egyértelmű eljárási lépések kialakítására, valamint az ezzel kapcsolatos verifikációs eljárások kidolgozására irányul; e kezdeményezést nagyon pozitívan érté-keli az EU, a NATO és más releváns szereplők szempontjából is,
- L. üdvözölve az EU francia elnökségének Ban Ki Mun ENSZ főtitkárhoz intézett, 2008. december 5-i levelét, amelyben ismerteti az EU leszerelésre vonatkozó, az Európai Tanács által 2008 decemberében elfogadott javaslatait,
- M. üdvözlí Javier Solanának, az Unió közös kül- és biztonságpolitikai főképviselőjének 2008. december 9-i beszédét a „Béke és leszerelés: egy nukleáris fegyverektől mentes világ” című konferencián, amelyben üdvözölte a tényt, hogy a nukleáris leszerelés kérdése ismét a nemzetközi napirend élére került, és hangsúlyozta, hogy az EU-nak a non-proliferációt valamennyi politikájában érvényesítenie kell,
- N. üdvözölve Obama amerikai elnök 2009. április 5-i prágai beszédét, amelyben kijelentette, hogy az USA-nak morális felelőssége, hogy a világ nukleáris fegyverektől való megtisztítása elleni kampány élére álljon, noha elismerte, hogy ezt a célt nem biztos, hogy az ő életében elérhetik, továbbá hangsúlyozta, hogy az együttműködés és a kérdés lépésről-lépésre történő megoldásának alapjaként meg kell erősíteni az atomsorompó-egyezményt; mivel az új amerikai kormánynak teljes mértékben be kell vonnia az Európai Uniót ebbe a kampányba, és különösen a 2009. évre tervezett, a nukleáris fegyverek jelentette fenye-getéssel foglalkozó világtalálkozó résztvevői közé,
- O. rámutat arra, hogy 2003 óta az EU és harmadik országok között létrejött valamennyi megállapodásban sor került „non-proliferációs klauzulák” felvételére,
- P. tekintettel az ENSZ keretein kívül tett non-proliferációs és leszerelési kezdeményezésekre, amelyeket az EU is támogatott, így például a proliferációs biztonsági kezdeményezésre és a G8-as világpartnerségre,
- Q. üdvözlí, hogy a Bizottság megfigyelői státusszal rendelkezik a Nukleáris Szállítók Csoportjában és az NPT felülvizsgálati konferencián, valamint hogy a Tanács titkársága is részt vesz az NPT konferencián, vagy az EK-küldöttség keretében, vagy az EU elnökséggel együtt,
1. a következő ajánlásokat intézi a Tanácshoz:
- a) vizsgálja felül és tegye naprakésszé a nukleáris fegyverek elterjedésének megakadályozásáról szóló szer-ződésben részes felek 2005. évi felülvizsgálati konferenciájával kapcsolatos 2005. április 25-i 2005/329/KKBP tanácsi közös álláspontot⁽¹⁾ – amelyet az Európai Tanács 2009. decemberi ülésén hagynak majd jóvá –, a 2010-es NPT felülvizsgálati konferenciára való felkészülés keretében, amely az atomsorompó-egyezmény mindhárom meglévő pillérének megerősítésére hivatott; kötelezze el magát a teljes nukleáris leszerelésre vonatkozó cél mellett, a nukleáris fegyverekről szóló egyezményre irányuló javaslatban foglaltak szerint;
- b) fokozza a non-proliferációs szabályok és eszközök egyetemessé tételére és hatékony végrehajtására irányuló erőfeszítéseket, különösen a verifikációs eszközök javításával;
- c) partnereivel együttműködésben aktívan támogassa a nukleáris fűtőanyagok gyártásának, felhasználásának és újrafeldolgozásának a NAÜ ellenőrzése alá vonására irányuló konkrét javaslatokat, beleértve egy nemzetközi nukleárisfűtőanyag-bank létrehozását is; támogassa továbbá az atomenergia békés célú felhasználását szolgáló nukleáris fűtőanyag-ciklus többoldalú ellenőrzésére irányuló egyéb kezdeménye-zéseket is, szem előtt tartva e tekintetben, hogy a Parlament üdvözlí, hogy a Tanács és a Bizottság maximum 25 millió euróval hajlandó hozzájárulni egy, a NAÜ ellenőrzése alatt álló nukleárisfűtőanyag-bank létrehozásához, és szeretné látni, ha gyorsan jóváhagynák az együttes fellépést e kérdésről;

⁽¹⁾ HL L 106., 2005.4.27., 32. o.

2009. április 24., péntekig

- d) támogassa a NAÜ mandátumának megerősítésére irányuló további erőfeszítéseket, beleértve a NAÜ biztositéki megállapodások kiegészítő jegyzőkönyveinek általános érvényűvé tételét, valamint a bizalomépítő intézkedések kidolgozását célzó egyéb lépéseket; biztosítsa, hogy elégséges erőforrások álljanak a NAÜ rendelkezésére ahhoz, hogy elláthassa fontos feladatát a nukleáris tevékenységek biztonságossá tétele terén;
 - e) érjen el jelentős előrelépést a G8-as partnerségi kezdeményezés, a proliferációs biztonsági kezdeményezés és a globális fenyegetések csökkentésére irányuló kezdeményezés terén, továbbá szorgalmazza a CTBT mielőbbi életbe léptetését;
 - f) mélyítse el a párbeszédet az Egyesült Államok új kormányzatával és valamennyi atomhatalommal egy közös napirend végrehajtása érdekében, amely a nukleáris robbanófej-készletek fokozatos csökkentését célozza; különösen támogassa az Egyesült Államok és Oroszország által nukleáris fegyverek jelentős csökkentése érdekében tett, amint arról a START I és a SORT szerződésekben megállapodtak; sürgesse a CTBT ratifikálását és a START megállapodás megújítását;
 - g) dolgozzon ki stratégiákat az 2010-es NPT felülvizsgálati konferencián egy olyan szerződésről való megállapodás elérésére, amely nem diszkriminatív módon szüntetné be a fegyvergyártási célú hasadóanyag-előállítás, ami az jelenti, hogy az így létrehozandó szerződésnek nem csupán a nem-atomhatalom államoktól vagy az NPT-ben jelenleg nem részes államoktól, hanem az atomfegyverrel rendelkező öt ENSZ BT tagállamtól is meg kellene követelnie, hogy mondjanak le a fegyvergyártási célú hasadóanyag-előállításról, és számolják fel a fegyvergyártási célú hasadóanyag-előállítást szolgáló valamennyi létesítményüket;
 - h) teljes mértékben támogassa a rendelkezésre álló non-proliferációs szabályrendszernek való megfelelés ellenőrzését szolgáló eszközök megerősítését és javítását;
 - i) kérje annak értékelését, mennyire hatékony a tömegpusztító fegyverek non-proliferációjáról szóló záradékok alkalmazása az EU és harmadik országok közötti megállapodásokban;
 - j) rendszeresen tájékoztassa a Parlamentet a 2010-es NPT felülvizsgálati konferenciát megelőző valamennyi előkészítő ülésről, és kellőképpen vegye figyelembe a Parlament non-proliferációs és leszerelési kérdésekkel kapcsolatos véleményét a konferencia vonatkozásában;
2. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az ajánlást a Tanácsnak, és tájékoztatás céljából a Bizottságnak, az ENSZ főtitkárnak, a 2010-es NPT felülvizsgálati konferencia elnökének, az uniós tagállamok parlamentjeinek, valamint a Parlamenti Képviselők a Nukleáris Non-proliferációért és Leszerelésért és a Polgármesterek a Békéért szervezeteknek is.
-